

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/269/2020
Identifikačné číslo spisu: 2317206101
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2317206101.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne A. C. Z., bývajúcej v M., A. XXXX/X, zastúpenej Nagy & Partners, s.r.o., so sídlom v Galante, Športová 470/11, IČO: 36 869 341, v mene ktorej koná JUDr. Karol Nagy, konateľ a advokát, proti žalovaným 1/ S. S.E., W.S., so sídlom v I., J. XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpenej AK JUDr. Marek Hric, s. r. o., so sídlom v Martine, P.O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36 865 036, v mene ktorej koná JUDr. Marek Hric, advokát a konateľ, 2/ Z. S. F. S..X..F., so sídlom v I., A. X, IČO: XX XXX XXX, 3/ K.-X. S. S..X..F., so sídlom v I., D. XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpenej VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Ševčenkova 5, IČO: 50 217 020, v mene ktorej koná JUDr. Júlia Vštenická, advokátka a konateľka, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 17 C 18/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. februára 2020 sp. zn. 10 Co 34/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. októbra 2018 č. k. 17 C 18/2017-355 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti opakovanej dražby konanej dňa 10. marca 2017. Žalovaným 1/, 2/, 3/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 10 ods. 1, § 11 ods. 2, § 12 ods. 1 až 6, § 16 ods. 6, § 17 ods. 1 až 9, § 21 ods. 2, § 22 ods. 1, 2, 4, § 24 ods. 7, 8 ZoDZ (zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti "Notársky poriadok" v znení neskorších predpisov), dospel k záveru, že dražba prebehla plne v súlade so zákonom. Súd poukázal na vyjadrenia žalovaných, podrobne opísaných v bodoch 3. až 5. odôvodnenia rozhodnutia, s ktorými sa v plnej miere stotožnil. Žalobkyňa svoje tvrdenia ničím nepreukázala a neuniesla dôkazné bremeno ohľadne porušenie ustanovení ZoDZ, ako ani vznik ujmy na svojich právach, ktorá jej mala v procese opakovanej dražby vzniknúť, tiež kauzálny nexus

(príčinnú súvislosť) medzi porušením zákona a ujmou. Súd mal preukázať, že žalovaní 1/ a 2/ riadne uzatvorili zmluvu o vykonaní dražby v súlade s § 16 ZoDD, v ktorej bolo dohodnuté aj najnižšie podanie a znižovanie najnižšieho podania. Ako dôkaz predložili Zmluvu o realizácii opakovanej dražby z 26. januára 2017 a Rámcovú dohodu o dobrovoľných dražbách z 24. mája 2012. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že jej nikdy nebola doručená výzva na sprístupnenie bytu a žalovaný si nespĺnil povinnosť v zmysle ustanovenia § 12 ods. 2 ZoDD, žalovaný 1/ uvedené tvrdenia poprel tým, že výzva bola odoslaná 28. októbra 2016, s určením termínu na 22. novembra 2016, pričom zásielku si však žalobkyňa neprevzala v odbernej lehote. Žalovaná 3/ vydražila predmetné nehnuteľnosti za cenu plne súladnú s ustanovením § 16 ods. 6 ZoDZ. Ustanovenie § 21 ods. 2 ZoDZ upravuje inštitút právnej ochrany proti dobrovoľnej dražbe, založený na uplatnení práva na súdnu ochranu. V posudzovanej veci žalobkyňa nevzniesla včas námietku voči vypracovanému znaleckému posudku podľa § 12 ods. 5 ZoDZ. Žalovaná 2/ postupovala v súlade s ustanoveniami ZoDZ, keď cena určená znaleckým posudkom je smerodajná len pre najnižšie podanie pri dražbe, pričom príklep je udelený najvyššej ponuke a cena nehnuteľnosti závisí od kúpyschopnosti vydražiteľa. Súd pritom podporne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky pod sp. zn. 20Cdo/1083/2005. V dôvodoch svojho rozhodnutia, okrem iného, uviedol aj to, že dražobník nie je odborne spôsobilým subjektom a nie je oprávnený znalecky ohodnotiť predmet dražby, takýmto subjektom je príslušný znalec zapísaný do zoznamu znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR. Ak sa žalobkyňa domnievala, že cena obvyklá nebola stanovená správne, a teda namietala správnosť záverov znaleckej činnosti, uvedená skutočnosť mohla byť relevantná výlučne v inom type konania. Nielen ustanovenie hodnoty predmetu dražby znalcom, ale i výška ceny dosiahnutej vydražením (ktorú určuje práve trh) nie sú relevantnými právnymi skutočnosťami vo vzťahu k inštitútu neplatnosti dobrovoľnej dražby.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. februára 2020 sp. zn. 10 Co 34/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyňi v plnom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie sa vysporiadal s odvolacími námietkami žalobkyne.

Jednou z námietok žalobkyne bolo, že pred súdom prvej inštancie nebol vypočutý zástupca žalovanej 2/, čím bola porušená základná zásada civilného súdneho konania, a to zásada ústnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že žalobkyňa neuviedla, aké konkrétne tvrdené skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, nebolo možné preukázať inak, len výsluchom žalovanej 2/, nekonkretizovala ako bola vo vzťahu k nej (žalobkyňi) porušená zásada ústnosti (nevypočutím žalovanej 2/). Preto odvolacia argumentácia žalobkyne o porušení základnej zásady súdneho konania, ako aj spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov strán konania podľa článku 12 a článku 13 CSP (tiež článku 46 ods. 1 a nasl. Ústavy SR), nebola opodstatnená (výsluch strany ako dôkaz je pritom potrebné odlišovať od prednesu strany). Princíp priamosti civilného sporového konania znamená, že subjekty civilného procesu konajú vo vzájomnom styku osobne a priamo, ak zákon neustanovuje inak. Avšak práve výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, môže súd na návrh nariadiť len vtedy, ak uvedené skutočnosti nemožno preukázať inak, čo v posudzovanej veci nebolo splnené. Žalobkyňa nepreukázala, že došlo k porušeniu ustanovenia § 22 ods. 1 ZoDZ, keď žalovaní nepredložili konkrétnu zmluvu o vykonaní dobrovoľnej dražby. Súd prvej inštancie poukázal na predloženú zmluvu o realizácii opakovanej dražby z 26. januára 2017 (č. l. 293), v zmysle rámcovej dohody o dobrovoľných dražbách z 24. mája 2012 (č. l. 295). Ďalšia námietka o nespĺnení povinnosti žalovanej 2/ zaslať zápisnicu o vykonanej dražbe v lehote 5 dní osobám uvedeným v § 17 ods. 5 ZoDZ nebola preukázaná, nakoľko sa vzťahuje na dražbu z 19. januára 2017, pričom žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia neplatnosti opakovanej dražby z 10. marca 2017.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že sudy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). V tejto súvislosti namietala nedostatočne zistený skutkový stav veci a následné nesprávne právne posúdenie veci. Namietala, že súdom jej nebolo umožnené vykonanie navrhovaného dôkazu- výsluchu zástupcu žalovaného 2/, pričom nemala na mysli len jeho štatutárny orgán, ale akékoľvek osoby podieľajúce sa na

vykonaní dražby. Konajúce súdy nevzali do úvahy už predložené dôkazy, ktoré preukazovali ňou tvrdené skutočnosti ohľadne neuzatvorenie zmluvy o vykonaní dražby medzi žalovanými 1/ a 2/ v prípade pôvodnej dražby, ohodnotenie nehnuteľnosti, neumiestnenie oznámenia na predmete dražby a priebeh opakovanej dražby v rozpore so ZoDD. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť. Žalovaná 2/ sa k dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana spĺňajúca podmienky vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala dokazovanie a nesprávne zistenie skutkového stavu súdmi nižších inštancií, a následne nesprávne právne posúdenie veci.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

10. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď dovolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkom odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

12. Dovolací súd v súvislosti s dovolacou námietkou žalobkyne uvádza, že dovolanie nepredstavuje

opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, v predmetnej veci však dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil. Z obsahu rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyplýva, že žalobkyňa žiadne zo svojich tvrdení ohľadne porušenia ustanovení ZoDD, ktoré by činili dražbu neplatnou, nijak nepreukázala. Pokiaľ žalobkyňa namieta, že súd nevy počul zástupcu žalovanej 2/ v súvislosti s porušením ustanovení ZoDD, tento dôkazný prostriedok súd nariadi len vtedy, ak sa ním majú preukázať už tvrdené skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo (§ 195 ods. 1 CSP). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (prípadne takých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, rozhoduje však súd (§ 185 CSP). Z uvedeného je zrejmé, že Civilný sporový poriadok strane konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie žalobkyňa v danej veci aj využila (nebolo jej odňaté). Keďže rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný, zákon ponecháva súdu, samotnú skutočnosť, že súd nevykonal žalobkyňou navrhnutý dôkaz (výsluch žalovaného 2/), nemožno považovať za postup, ktorým súd odňal žalobkyni možnosť konať pred ním. Na rovnaké dôvody poukázala žalovaná v rámci odvolacích námietok, s ktorými sa odvolací súd náležite vysporiadal v odôvodnení rozsudku. Mal za to, že žalobkyňa neuviedla, aké konkrétne tvrdené skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, nie je možné preukázať inak.

13. Na záver dovolací súd uvádza, že vo vzťahu k dovolacej argumentácii žalobkyne ohľadne nesprávneho právneho posúdenia je potrebné si uvedomiť, že prípustnosť dovolania založená cez § 420 písm. f/ CSP rieši tú-ktorú konkrétnu procesnú vadu v konaní, nakoľko dovolacím dôvodom v tomto prípade môže byť len namietanie tejto konkrétnej procesnej vady (§ 431 ods. 1 CSP). Namietanie nesprávneho právneho posúdenia sporu je možné uviesť ako dôvod dovolania len pri dovolaniach prípustných v zmysle § 421 CSP. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku však dovolateľka s poukazom na § 421 CSP nevymedzila.

14. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

15. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

16. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

17. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 144/2019, 4 Cdo 108/2019, 9 Cdo 72/2020).

18. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.